

Анна Воронцова, Світлана Тарасенко, Войцех Дурановський, Аркадіуш Дурасевич, Джон Сосс, Артем Біловол

## **Бібліометричний аналіз економічних ефектів від використання штучного інтелекту та інструментів ChatGPT у закладах вищої освіти**

Однією з головних проблем в управлінні вищою освітою є складність оптимізації ресурсів і збільшення обсягів даних, що обмежує ефективність і точність прийняття рішень. Застосування штучного інтелекту може розв'язати ці проблеми.

Метою цього дослідження є виявлення ключових тенденцій, прогалин у знаннях та можливостей для подальших досліджень економічних наслідків використання штучного інтелекту та інструментів ChatGPT у вищій освіті. З цією метою проведено систематичний огляд літератури для виявлення і скринінгу наукових статей, що належать до теми цього дослідження, проіндексованих у Web of Science і Scopus з 1986 до 2024 року. Загалом відібрано 234 статті, і всі вони продемонстрували позитивне зростання як наукової результативності, так і кількості цитувань. Дослідження визначило ключових учасників наукових досліджень на цю тему в розрізі за регіонами (США, Китай та Індія). Стаття дійшла висновку, що відповідні дослідницькі центри все ще перебувають на ранній стадії розвитку. Спираючись на бібліометричні кластери, які ґрунтуються на взаємозв'язках, визначені три основні напрями досліджень: 1) штучний інтелект в освіті для прийняття рішень; 2) автоматизація процесів і цифрова трансформація в закладах освіти; 3) технології штучного інтелекту і їхнє застосування в освіті.

Дослідження висвітлює основні сфери економічного ефекту від застосування штучного інтелекту та інструментів ChatGPT у вищій освіті, включно зі скороченням адміністративних витрат, економією часу викладачів та студентів, а також підвищенням якості та доступності освітнього процесу.

**Ключові слова:** автоматизація, чат-бот, витрати, вища освіта, менеджмент, PRISMA, Scopus, університет, Web of Science

**Класифікація JEL:** D24, I22, O33



Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.